

Zamyšlení

MUDr. Vincenc Holle, bývalý občan zbýšovský; Ozvěna 3/2001

Kolikrát jsem si v poslední době předsevzal nestarat se o politické dění a události nejen v mé bývalé vlasti, nýbrž i v současné, kam jsme odešli v touze žít ve svobodných a spravedlivějších podmínkách.

Mnohdy mi to ale nedá, připadám si jako by ona imaginární pupeční šňůra s Prahou, Brnem, Zbýšovem a celou tou zemí českou nebyla přerušena, přestože od mé emigrace uběhlo již 21 let.

Když pročítám znamenité periodikum Ozvěna, které pravidelně dostávám, skoro proti své vůli jsem vtahován do problémů své domoviny, kde po slibné změně poměrů v r. 1989 došlo k vývoji, který bych nikdy nepředpokládal. Myslil jsem si, že návrat ke svobodě a demokracii vše vyřeší a všichni si budou vážit možnosti žít svobodně a snad i v pravdě. Ale jak čtu exilové tiskoviny, i ty vydávané v Čechách, poznávám, že ono „všechno je jinak“ dá se aplikovat stále a na cokoli.

Moje domovina mi nabídla nové výrazivo jako třeba „je vysmátý“, „je za vodou“ a také „tunelování“. Tento výraz mě poněkud skličuje. Ale na druhé straně, kdykoli přijedu do Čech a do Zbýšova, nemohu být slepý k tomu, co všechno se tam od onoho roku 1989 událo, jak celá země zkrásněla a lidé se stali ve velké většině slušnějšími. Říkám si, že všechno ten nešvar, lži politiků a podvody, nejsou možná ani tak vysokou cenou, kterou bylo nutno zaplatit za všechno to pěkné, co mohu dnes v mně blízkých místech spatřit, a za změnu v chování lidí.

Abych si nebral příliš k srdci určité rozčarování, vyvolané informacemi v novinách i z rozhovorů s přáteli, zajedu si do měst i na venkov, na nostalgická místa mládí, a všude vidím změny k lepšímu. Pohledná stavení, udržované cesty, opravené kostely, prosperující restaurace, i ta dříve tolik kritizovaná halda je dnes spíše okrasou města. Nemohu se zbavit dojmu, že navzdory chybám českých vlád je to přece jen jiná země, než ta, kterou jsem opustil a která mi v dobách temna byla drahá a milá mnohdy jen tím, že jsem v ní prožil dětství a mládí.

Osud byl mé generaci v jistém smyslu příznivě nakloněn. Unikla bojům světových válek a v době dospělosti ztrácela už nejhorší léta komunistického despotismu svou ničivou sílu. Osobně jsem nemohl několik let studovat, na vojně jsem dva roky stavěl silnice v Orlických horách jako člen PTP a moje vojenská knížka, v níž jsem měl dvě odbornosti – silničář stavebník a lékař, budila salvy smíchu, kdykoli jsem byl nucen se jí prokazovat.

Ale i toho studia se mi nakonec dostalo (částečně při zaměstnání) a nebýt vpádu armády, která nás předtím v roce 1945 osvobodila, byl bych se státu vynasnažil vynahradiť své vzdělání cele. Jen na okraj; dobrovolně jsem v roce 1987 na českém vyslanectví v Bonnu vyrovnal náklady spojené se studiem svým i manželčiným, což byla podmínka, abych se do své bývalé vlasti mohl vrátet.

Zdá se, jako by mnohým v zemi české selhávala paměť, jako by i mnozí politikové zapomínali na minulost a obnovení svobody a demokracie přijímali s jistou ledabylostí, jako by obnovení svobody využívali k nepochopitelnému stesku po režimu předcházejícím, totalitním a snad i k návratu starých časů.

V posledních letech mne nemálo skličuje ničím nezdůvodněný levicový liberalismus. Stále silněji prostupuje myšlením mnohých německých i evropských politiků, což sotva chápou ti, co blaho totality zažili na vlastní kůži.

Vyskytují se i nové trendy, ke kterým není snadné zaujmout jednoznačné stanovisko. Jako příklad je nutno uvést globalizaci a její militantní odpůrce. S tím související pouliční násilnosti sotva vzbuzují sympatie, i když jejich stanovisko není zcela bez opodstatnění. Občas, když se zamyslím nad některými ze světových problémů, jde mi z toho hlava kolem. Například, jak je svět přelidněn.

Zdá se, že „každý svého štěstí strůjcem“. Mám někdy dojem, že platnost onoho přísloví o možnosti kladně ovlivnit svůj život v dnešní době, rychle ochabuje, jako by se děly věci bez našeho vlivu. Technologie kráčí milovými kroky vpřed a lidé pracují, pokud pracovní místo neztratili, déle, ať se jim to i líbí nebo ne.

Mám za to, že moje domovina, která mezi dvěma světovými válkami byla na výsluní evropské prosperity a demokracie, by se měla nyní po zhroucení totality snažit přebírat od vyspělých zemí západu bez slepého napodobování jen to nejlepší. Obávám se však, že toho dobrého se přebírá stále méně.